

EL RAIER, UN OFICI PER A RECORDAR.

Un dia, ja fa temps, tot mirant un quadern d'exercicis de geografia de Catalunya que tractaven de l'estudi del Pirineu, em va cridar l'atenció el mot que encapçala aquest escrit: Raier. Es tracta del nom d'un ofici muntanyenc desaparegut en l'actualitat, com els de fargaire, contrabandista, filadora, i substituït per d'altres més moderns : guia turístic, hotelier , monitor d'esquí, ... al costat dels que perduren des de temps antics : pastor, llenyataire, serrador, ... Aquell exercici deia així: "què feien els raiers, què era un rai i que en dibuixessin un".

Des d'aquella primera vegada que vaig veure escrit aquest nom , he trobat varies vegades resenyes sobre ell, que m'han semblat prou interessants com perquè el coneixem una mica tots. Crec que val la pena dedicar una estona a una activitat del nostre país que ha desaparegut; una feina arriscada i aventurera, desconeguda per gairabé tots els que vivim lluny de les conques dels rius del vessant occidental del Pirineu Català, i recordada amb admiració per la gent de les comarques lleidatanes.

L'explotació dels grans boscos va donar lloc al treball de picadors i raiers. Què era un raier? Raier o rager, segons els llocs, era cadascun dels homes que menaven un rai seguint la corrent del riu. Un rai era un conjunt de bigues d'arbre fortament unides, formant una plataforma flotant.

Els raiers catalans eren quasi tots de la Poble de Segur (Pallars Jussà) i dels llocs immediats al Noguera Pallaresa i al Segre.

Fins a la dècada del 1.910-1.920, els troncs del Pirineu parlars foren transportats a través dels rius a Lleida i a Tortosa, però ja en aquests anys la construcció d'embassaments per part de les companyies elèctriques ho va dificultar. A partir d'aquell moment es generalitza el transport a través de les noves carreteres o a través del ferrocarril de la Poble.

La feina de raier, en realitat, no era més que la fase final de tot un procés el qual era precedit pel treball del picador. Aquests anaven fent caure els arbres; l'eina bàsica dels picadors era la destrai, amb la qual treballaven els troncs caiguts per arrodonir-los o quadrejar-los. Quan la feina del picador era acabada i la fusta era prop d'algun riu, començava la feina del raier, a finals de novembre o primers de desembre amb el barranqueig i des de mig abril a mig juliol pels rius, organitzats en colles d'una dotzena d'homes i manades per un encarregat que feia el tracte amb el fustaire.

La primera feina del raier era el barranqueig, que consistia en vigilar des de la vora del riu els troncs que anaven riu a-